

นางสีดา (ตัวละครในรามเกียรติ์)

ระหว่างที่ ฤาษีกลไกโกฏ ประกอบพิธีหุงข้าวทิพย์ เพื่ออุทิศให้กับ ทำอุทิศถน นั่น นางมณโฑ มเหสี
ของ ทศกัณฐ์ ได้กลืนหมอนของข้าว ก็เกิดอาการกินมากจนทศกัณฐ์ต้องสั่งให้ ภากนาสูร แปลงกายเป็นกา
ไปขโมยข้าวทิพย์นั้นมา ได้ครึ่งก้อน นางมณโฑกินข้าวทิพย์นั้นแล้วก็ตั้งครรภขึ้น และเกิดเป็นนางสีดา

เป็นบุตรวิศวิศฤกษ์ลักษณะเลิศ	งามประเสริฐตั้งนางในไตรจักร
ผิวพรรณนวลละอองผ่องพักตร์	จิตสุริยวงศ์ยักษในลงกา
นางนั้นร้องขึ้นว่าพลาวราพณ์	ตามคาบปรากฏถ่อนหน้า
แต่องค์บิดุเรศมารดา	ไม่ได้ยินอาวาทนางนงลักษณ์

เมื่อแรกเกิดนางสีดารู้เองออกมาว่า "พลาญราพณ์" ถึง 3 ครั้ง พิเภกจึงทำนายดวงชะตาของนางว่า จะ
เกิดมาเพื่อพลาญเหต้ายักษ์ ทศกัณฐ์จึงสั่งให้นำนางสีดา ไปใส่ฝอบลอยน้ำ บังเอิญ ฤาษีชนก (อดีตคือ
ท้าวมหาลักรวรรดิ ฤษัตรีแห่งกรุงมิถิลา) มาพบเข้าจึงนำมาชุบเลี้ยง โดยสั่งดินฟาก พระแม่ธรณี ได้
เวลาผ่านไป 16 ปี ฤาษีชนกเกิดเป็นหน่อต่อเพศฤษี จึงกลับมาปกครองกรุงมิถิลาตั้งเดิม และได้ทำการ
ไถฝอบนางสีดาขึ้นมาจากดิน แล้วตั้งชื่อให้ว่า สีดา ที่แปลว่า เกิดจากรอยไถ นางสีดานี้เป็นหญิงสาวที่
สวยงามกว่าใครทั้งหมด จนแม้ ทำมาสิธราชผู้ทรงอุเบกขายังกล้าชม

เมื่อนั้น	ทำมาสิธราชรังสรรค์
เห็นนางสีดาวิสาธน์	งามดั่งดวงจันทร์ไม่ราตี
มาตรแม้นถึงองค์พระอูมา	นางสุชาดาโฉมศรี
นางสุริยาเทวี	สุนันทาวิไลยศ
ทั้งสุธรรมานงคราญ	จะเปรียบปานเยาวมาลย์ก็ไม่ได้
ท้าวสุวรรณคัมภีร์ฟ้าสุราย	ไกลกันกับโฉมนางสีดา
กระนั้นแลฤาทศกัณฐ์	จะไม่ผูกพันแสนหา
พาโคตรวงศ์ในองคา	แสนสุโยธาวายปารณ

บทกลอน : เรืองรามเกียรติ์

ผู้แต่ง : จินตกรวิเศษอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

คีตา (๑)

จะเล่าขาน ถิ่นสถมภ์ สมคีตา

รามายณา ถิ่นถิ่น กรุ่นพิภพ

แดนล่งจัต บัญพิ ที่ล่งจบ

ต้องพานพบ ความถุ่นวาย ภัยนาริ

นางคีตา ดาราใหญ่ ในรามเกียรติ์

เป็นจุดเบียดเบียน เพี้ยนไป ไกลวิถี

คึกขิงรัก หักสวาท ตัดไมตรี

เสียวิถี ไร้พลไพร่ ตายเป็นเบือ

คึกสงคราม พระราม กับทศกัณฐ์

เกิดฆ่าฟัน ถิ่นฟ้า ไม่น่าเชื่อ

หวังขงขิง หลิ่งสูงส่ง องค์ละเคื่อ

แม้บุญเหตื้อ เขี่ยโยยงษา มหาภัย

นางคีตา ไสยาจริง ยิ่งเทวี

หลิ่งลาภที่ ไสยล้ำ อร่ามใส

แม้แต่ทำอ มาลีธราชยังตรัสไว้

รำพึงใจ ในบริกำป รับรู้กัน

เมื่อนั้น ทำอมาลีธราชรังสรรค์

เห็นนางคีตา วิดาวัลย์

งามดั่ง ดอองจันทร์ ไม่ราศี

.....

มาตรแม่น ถิ่นองค์ พระอุมา

นางสุชาดา ไฉมศรี

นางสุจิตรา เทวี

สุนันทา เทวี อรทัย

ทั้งสุธรรมา นงคราญ

จะเปรียบปราน เหาอมาลัย ก็ไม่ได้

ทั้งสุวรรณค์ ชันฟ้า สุราลัย

ไกลกัน กับไฉม คีตา

กระนี้ แลเถา ทศกัณฐ์

จะไม่ ผูกพัน เสน่หา

พาโคตร องค์ใน ลงกา

แดนสุริโยธา ภายปราน.....(.รามเกียรติ์)

อันภูมิหลัง นางคีตา มารศรี

มเหสี พระนารายณ์ ภูอไฉยสุวรรณค์

ส่งมาเกิด เป็นมนุษย์ สุดสวคราญ

เป็นคู่ขวัญ พระราม ปรานปรามยักษ์

เกิดมาเป็น ธิดา ทศกัณฐ์

มารดานั้น นางมณฑา ไสยลักษณ

ยามประสูติ สุดไสยา แล่นนารัก

ไฉมสลัก พักพริ้ง ยิ่งเทวี

แรกกำเนิด เกิดเหตุ เกทตระหนก
กล่าวคำว่า พลายักรา ถึงสามที

ด้วยทารก ร้องจ๋า วาจาดี
คำภาส มีประสงค์ ต่อองค์ยักษ

"เป็นบุตร ศิริศุภ ลักษณะเลิศ
ผิวพรรณนวล ละออง ฝ่องพักตร์

งามประเสริฐ ตั้งนาง ในไตรจักร
จิตสุริย องค์ยักษ ในลงกา

นางนั้น ร้องมา ว่าพลายราพย์
แต่องค์ ปีตุเรศ มารดา ไม่ได้ยิน วาจา นางนงลักษณ์".....(รามเกียรติ์)

พิภพจึง ทำนาย ดองชะตา
ทศกัณฐ์ ตันใจ ใคร่ครองหญิง

ว่าสัตตา กาลกนิ กาตียักษ
เออตุกรัก ใฝ่ชอบ อพยพบุตร

หอบกล่าวทำว ขนง จักรวรรดิ
ใคร่แฉ่ง แห่ลงธรรม นำชีวี

จอมกษัตริย์ มติธา นคราตรี
เอกบงกชเป็น ฤาษี มุนีชนก

พระฤาษี มาคงคา พบพาขอบ
อุ้มเด็กมา พยาบาล ป่านชนก

เปิดดูพบ สัตตา คราหารก
ส่งฝากทารก กับพระแม่ ธรณี

กาลผ่านไป 16ปี ฤาษีไพร
เลิกลิงพรต กลับมิติธา มหาธานี

เกิดปลงใจ เป็หน้าย ภายฤาษี
พร้อมโถมศรี สัตตา ไสวภาพราย

ชุดค้นหา โคมลอย ด้อยพานไถ
ตั้งชื่อว่า สัตตา อรทัย

ชุดจนได้ กานดา พักตราไส
แปลความนัย ว่ารอยไถ ได้ตรงดี

พระชนก ตกลงใจ ให้ประกาศ
เชิญประดอง ยกศรี คู่ธานี

เชิญกษัตริย์ ท้าวเหล่า ความหาเขยศรี
ใครยกไท่ ได้บุตร เป็นคู่ครอง

รัตนันท์ คู่เมือง มติธา
กษัตริย์หนุ่ม น้อยใหญ่ ไม่สมบอง

ต้องยกด้วย บุญญา มาตลอดคัล
การประดอง ประดองไม่ไหว ไร้ฤทธิ

ฝ่ายพระราม ร่มเงาหาญสมัคร

ใจแกร้งรัก สีด้า มารศรี

ด้วยฤทธา มาเกื้อหนุน บุญบารมี

ยกศรีศรี ขี้ขี้ ธิษัรตนา

พลประดอง ตั่งใจ ไห้หนัก

ธ ทรงยก พระราม ลำคุดคำ

จัดพิธี เกริกเกริก แอกรัก

นางสิด้า คู่พระราม นามขจร

กาลผ่านมา คราพระราม จำเดินดง

สิด้าทรง ดำรงคู่ สู้สมร

ด้วยใจห่อหุ้ม สดามี ฤทธิอาวรณ์

ร่วมบทจร นอนพนา อาศรมงาม

คือจุดเริ่ม เสริมกรรม ความถ่วงนวล

ด้วยยักษร้าย ทศกัณฐ์ มั่นหย่นหยาม

วางอุบาย ลักสิด้า จากองค์ราม

พรากโฉมงาม ทรามวัย ไปลงกา

ขังสิด้า ครอบในสวนศรี

หวังย่ำยี นารี ที่พันหา

เดชะบุญ บารมี ของสิด้า

บุญรักษา พญายักษ์ หักไม้ลง

นางสิด้า ระอาใจ ในวิภฤติ

ถึงกับคิด ผูกคอตาย ไม่ประสงค์

หมันหา หาญสมัคร รุดแดนกรง

บอกอนงค์ จงรื้อท่า พระรามา

นางหวังใจ ในศรัทธา สดามี

โฉมฤดี ศรีหทัย ไร้ตัณหา

ความซื่อสัตย์ ตัดกิเลส เหตุภามา

นางโกรธา ทศกัณฐ์ มั่นอัปรีช

" กูคือ มารดา สุริยรักษ์

ไตรจักร ประณต บทศรี

มิใช่ หญิงร้าย อัปรีช

จะยินดี ด้วยอ้าย สิทธาน

" มาตรแมน ถึงตาย ละไยส

ให้ปรากฏ ไปท้อ ทิศ ".....(รามเกียรติ์)

นี่คือคำ กรณ์คำ จอมลงกา

นางสิด้า ปลอดภัย ไร้ราศี

สิด้า (๒)

ด้วยความงาม ลำหึงใจ ในโสภา

นางสิด้า ถูกเล่ห์นกาย คล้ายโฉมศรี

ตามอุบาย คัทรู คู่กรณีย์

กลวิธี ที่ฝ่ายยักษ์ ลักหลอกลวง

ครั้งแรกหรือ คือนาง เบญจกาย
หลวงพระราม ลำอุบาย ในกลดอง

จำแลงกาย คล้ายลี้ดา ชีวาร์อง
กลทั้งปวง ล่องรู้ ภูริโหร

ได้ยัง ใจ ไม่เคยพบ ศพทวนน้ำ
ให้หนุ่มมาน ขาญลุมพาร รุดจับมา

ผิดครรล่อง คล่องธรรม ทำผิดทำ
จึงรู้ว่า ศพลี้ดา คือเบญจกาย

ครั้งที่ล่อง ต่องระบุง อุชาจาร
แปลงเป็นนาง ลี้ดา อรทัย

อินทรชิต สั่งการ บันดิกใหญ่
ติดรถ ไป ในสงคราม ยามโฉมดี

อุชาจาร คือนายทหาร ทศกัณฐ์
โทษถึงตาย ให้ประหาร ผลาญชีวิต

ด็กกุมภกรรณ มั่นหมัฟ หลับหลีก
ตัดคอที่ หน้าพระลักษมณ์ ขักคตา

พระลักษมณ์เห็น เสียรกระเด็น เป็นลี้ดา
เสียแรงสู้ ไม่หน่าย หลายเพลา

ไฉ่พ้า ชีวาวาย ใจโหยหา
พิลิดา ลาดับ ดับชีวิต

พิเภกเห็น เป็นพิรุณ ชุดล่องกา
ได้รู้จริง ยิ่งแกล้ง แห้งกลลือ

จึงอุบายม ลามตา มาบ่งชี้
ดูให้ดี คนตายนี้ ลี้ดาแปลง

เสร็จสงคราม รามพิฆาต ทศกัณฐ์
สิ้นศิริรัก ยักษ์ล้มตาย ภัยสิ้นแรง

สิ้นชีวัน หลายศพ ลงบทุกแห่ง
คือผลแห่ง คักดีศรี ปฐพีสะเทือน

เสร็จศึกใหญ่ สลายทัพ กลับอโยธยา
นางอุตุล สมุนทศกัณฐ์ มั่นยำเตือน

นางลี้ดา ยังไซริร้าย ภัยไม่เคยสิ้น
ไม่ลืมเตือน นายยักษ์ อยากแทนคุณ

นางอุตุล แปลงกาย คล้ายคนดี
ทำอุบาย หลอกกล่อ ขอรบทุก

ขอภักดี ลี้ดา มาเป็นสมุน
โปรดการุณย์ อดภาพ ทศกัณฐ์

นางลี้ดา นายดี มีน้ำใจ
นางอุตุล รับเข้าลิด ในภาพนั้น

อดภาพให้ นางสนม สมสนาน
ไม่มีวัน ลบออกได้ ใล่ตั้งเดิม

นางสนม สมใจ ได้ถวายยศ
แห่ว่านาง สีดา หาเหมือนเดิม

ใช้เป็นหลัก ปักบร่า ดำนำเสริม
ทั้งแต่งเติม เสริมวาจา ไม่น่าทำ

ยุยงว่า สีดา ไหวหาคทกัญธุ์
พระรามแค้น แสนโกรธา สีดาคนงาม

ยามห่างกัน ทำนวดรูป ดูเข้าคำ
ชี้แจงความ เท่าใด ไม่ใยดี

นางสีดา ทำพิธีจน เติบดูไฟ
ถึงกระนั้น พระราม ยังทู่ซี้

หากนอกใจ ขอให้ไฟ ไหม้บ่นปี
ไม่ยินดี ผลพิธีจน บริสุทธิจริง

สั่งพระลักษมณ์ ขับสีดา ไปประหาร
ลักษมณ์ไม่ยอม เช่นฆ่า สีดาจริง

ไฉนจะด้วย ของน้อง หมองใจยิ่ง
แม้ยอดหญิง สีดา กล้าเหลือใจ

" พ่อจะไป เผาองค์ พระทรงฤทธิ์
มาล่อรับสั่ง พระภูณเอย

จะได้ดวง ชีวิต ที่ไหนได้
โทษภัย จะมี แก่น้อง

ซึ่งเจ้า เมตตา การุณย์
ไม่ขอลาทุกข์ เวทนา

พระคุณอยู่พี่ เป็นหนักหนา
เร่งฆ่าเสียเถิด บัดนี้".....(รามเกียรติ์)

แต่พระลักษมณ์ บังใจ ไม่ฆ่าพี่
ด้วยสีดา มีกรรม กับภูมิ

บอกเทวี หนีเข้าป่า พนาศรี
จึงยอมหนี ลี้ภัย ในถ้ำ

ในป่าสงบ พบฤาษี วัชรมฤค
ต่อมานาง ประสูตร ได้บุตรา

อยู่ป่าลึก ฌริกใจ เล็กไฟหา
ตั้งนามว่า "พระมงกุฏ" ฤๅหฤค

มาวันหนึ่ง โฉมใจใส ไปคงคา
เห็นเลิงแก่ แม่ดูก สุขเกลี้ยงอกลม

ฝากดูยา กับฤาษี ที่อาศรม
ดูงูที่ลัด นั่งข่ม กิ่งไม้ไกล

นางจึงเตือน แม่อาทร ระงับดูก
แม่เลิงยัง สีดา ในทันใด

มัวดูงู ดูอาภพลัด ดูบิได
แล้วเหยย ทั้งดูงูไว้ ไม่เหมือนเรา

" ถ้วนนางเป็นคน เจาใจดี กลับมาดีโทษ ผู้อื่นแล้ว
เจ้าอีก ประมาท ใจเบา เอาดูทั้งไว้ ในภูมิ

ดาบหิรัญดา ภาวนาอยู่ แม่นหม่อมฤค เลื้อยสิทธิ์
กัดกิน ก็ละสิ้น ขี้ดี เลื้อยที่ที่คุ้ม ท้องมา "

นางสีดา ได้ฟัง จึงยังคิด ดึงสิทธิ์ จิตใจ ได้ตรงหนา
จึงกลับไป ถ่มดูจากศาลา ถวายหิรัญดา ทารุ ความเป็นไป

ดาบสีดา พินมา มองหาทหาร ดันตระหนก หนักหนา ทารุหาย
หากสีดา กลับมา ด่าโวยวาย ตัดสิ้นใจ ร่ายมนต์ขลัง สร้างกุมาร

มีรูปลักษณะ เด่นเด่น เหมือนพระมงกุฎ สีดาสุด ยินดี ถูตีสนา
ได้เฝ้าสี อีกองค์ คงสราญ ให้กุมาร สรรค์มา นาม "พระลบ"

เมื่อพระราม รู้ความจริง หญิงสีดา จึงตามหา ท่อถักถน อนุพานพบ
นำกลับวัง ทั้งพระมงกุฎ และพระลบ แต่สีดา ไม่น้อมนบ ไม่คบพระราม

ต่อพระราม พยายามจู่ ชโลศินดี มเหสีน้อยใจ ไม่ไถ่ถาม
รามแกล้งตาย ให้หนุมาน มาแจ้งความ เสิญคนงาม กลับไป อโยธยา

สีดาเศร้า โศก อดมีตาย ยอมคืนไป เมื่อหกลอง ล่วงรู้
ทนทุกข์หกลอง อีกแล้ว แฉอหิมา จากอโยธยา คดาคด ไปบาดา

รู้จนถึงพระ ติศธร ผู้เป็นใหญ่ ต่องลงไป เป็นคนกลาง รังประธาน
จัดพิธี อภิเษก เสกสมกัน ส่องสัมพันธ์ หันคืนดี สุขชีวิตครา

ผู้ประพันธ์ : ศิษย์พันธ์ ธรรมศิษย์

นางสีดา (๑)

ทำอุทธรณ์ ผู้ครอบครอง นครา
กรุงเอโยธยา...มานาน...ผ่านวิถี
โอรสธิดา สืบราชวงศ์ ทรงมี
แม่เมเหสี ถึงสามนาง ข้างกระไร

ทำอุทธรณ์ ได้ปรึกษา พระยา
นามกโกลา...เอ๋ย...มิใช่
บวงสรองขอ โอรสธิดา อำไพ
จากเทพเจ้า...คง ได้...สมใจปอง

ถอนข้าอุทธรณ์ ยิ่งใหญ่ ในนคร
ส่งโอรส...ธิดา...มาให้ครอง

เพื่อชิงฉันท เทพเทวา โปรดสนอง
ปลดเศรัหมอง จากใจ ได้เร็ววัน

ทำอุทธรณ์ แบ่งก้อน ข้าอุทธรณ์
ด้วยมุกหมาย ได้บุตร สุดผูกพัน

แม่เมเหสี...ทั้งสาม...ตามที่ฝัน
รอคอยวัน...วัน...สมดังจิต

ข้าอุทธรณ์ ก้อนสุดท้าย โยหอนม
นางมณฑิลา พระราชธิดา ตั้งใจได้กิน

กลิ่นแยบยล...ถึงสองกา...พาธิด
หาไม่...ตายแต่ดิน...สิ้นเผ่าพันธุ์

ทศกัณฐ์ บัณฑิต นางกาณดา
ไปโอบอุ้ม ก้อนข้าอุทธรณ์ รับเร็วพลัน

ผู้เกิดทุน สมุนตน ลั่นเหสีนั้น
ดุจดั่งฝัน...มณฑิลา...โอ้เมื่อนั้น

เมเหสี ทำอุทธรณ์ ทั้งหมดนั้น
ประสูติโอรส ธิดา พาสุขทุก

อีกนางมณฑิลา ตั้งครรภ์ กันยกใหญ่
สมดังได้...หมายมุ่ง...จริงแด

พระนางเกา สุริยา ได้พระราม
ไถ่เกษ...มีราชบุตร...สุดรักแท้

เป็นโอรสรูปงาม งามตามแท้
น้องต่างแม่ องค์รามมา คือพระพรต

พระนาง สุมทรเทวี มีบุตร ไขริ
คือพระลักษมณ์ สัตบุรุษ สุดงามงด

เป็นแฝดชาย เลิศล้ำ เหลือกำหนด
น้องผู้ทด...แทนคุณ...หนุ่มรามมา

นางมณฑา มีพระ ประสูติกา
ได้กำเนิด...บุตร...ที่ไธยา

พระลักษมี ออจาร์ นั้นเล่าหนา
ยอดกัลยาณี นามสัตยา ถ้ำถ้ำไฟ

นางสัตยา (๒)

อกุศลกรรม ทำได้ ในปางก่อน
ให้นางสัตยา ประดับ พพระหม

ส่งพลย้อน ถึงตอนนี้ ที่ทัพถม
แทบจะล้ม...แต่ตื่น...ตื่นขึ้น

แรกกำเนิด...เกิดมา...สัตยาน้อย
อ่าพลาวราพณ์ จัปความ ถึงสามครา

นางได้ปล่อย เลี้ยงร้อง ก้องเคหา
พิเภกพูดว่า จักนำภัย ให้วงศ์ยักษ์

ทศกัณท์...บัญชา...ไม่ฆ่าเข่น
ใส่พิษอบ...อบน้ำ...ชอกช้ำนัก

ด้วยว่าเป็น ลูกในไส้ ใจประจักษ์
เพราะยังรัก หักห้ามจิต คิดกระทำ

สรุปความ...โดยย่อ...ต่อจากนี้
เจ้าผู้ครอง...กรุงมิถิลา...ได้

นางสัตยา...กัลยาณี...ทั้งงาม
เป็นบุตรบุญธรรม ดำรง สติใจ

เมื่อเข้าวัย อันควร หอนคนึง
ป่าวประกาศ หาผู้มี ฤทธิไกร

พระบิดาจึง พิจารณา หาผู้ให้
ยกย่อง...ไม่ลื...นำ ไปครอง

ด้วยบุพเพ สันนิบาต จัดสร้างไว้
ร่วมเทพทุกข์ สุขสันต์ ตามครรลอง

พระรามได้ นางสัตยา มาร่วมห้อง
รักแท้ที่ มิเคยพร่อง ทั้งสององค์

ทำอทธรณ...เสียรู้...ให้ผู้หญิง
ให้พระพรต ครองกรุง มุ่งจำนง

ได้ขึงขัง บัดตั้ง ตั้งประสงค์
ต้องดับลง ด้วยหลงเล่ห์ เสน่ห์เมีย

องค์พระราม ถูกขับไล่ ไปอยู่ป่า
บวชเป็นฤๅษี...ชีไพร...ในพงพี

พร้อมด้วย นางสีดา พระลักษมณ์
ตีบตีปี ที่ทงกัมณฑ์ เกินบรรยาย

นางสีดา (๓)

แม่ตัดคัต ขัดสน ชนแค้นนี้
ทั้งพระราม มเหสี นางสีดา

ชีวิตก็...พอสุขมี...ที่ในป่า
อีกนอกรา พระลักษมณ์ รักผูกพัน

ถึงคราต้อง ลำบาก ยากลำบาก
ด้วยว่านาง...สีดา...วิสาขันธ์

เจอเคราะห์ซ้ำ กรรมชด จัดเต็มนั้น
ถูกทศกัณฐ์ ลักพาตัว ชั่วชีวิต

นางสีดา...ก็ลาหนี...มีความรัก
ถึงแม้จะ...ต้องตาย...ถวายชีวิต

มันคงรัก มีความหมายหมายไหน
หนึ่งสามี มีมีสอง ให้หมองมัว

เกิดรบรา...ฆ่าฟัน...ผลาญชีวิต
ก่อเรื่องผิด...กาเม...ห้วงเหว

เดินทางผิด ทศกัณฐ์ สันดานชั่ว
มิหวาดกลัว กรรมเวร เป็นไปนี้

เมื่อสงคราม จบ จบสิ้นนั้น
พระรามได้ นำสีดา กลับธานี

ทศกัณฐ์ อดตาย กลายเป็นผี
จบวิถี...ที่อยู่ป่า...พนาไพร

ตีบตีปี ที่ครองคู่ อยู่สุขสันต์
อดอยู่ภัย ที่เฝ้าแค้น แค้นภัย

นางสีดา...ตั้งครรรค์...สิ้นยิ่งใหญ่
แปลงร่าง เป็นกาน้ำใบ มุ่งร้ายจริง

ร้องขอให้ นางสีดา ไสยาพรรณ
เมื่อขัดเขิน...จนจบ...จักจบทั้ง

อาตรรูปของ ทศกัณฐ์ พลันเข้าสิง
อยู่ยากยิ่ง ภาพติดเด่น เป็นเรื่องร้าย

พอพระราม เห็นภาพ กริ้วจับจิต
ทักทักว่า...นางสีดา...ทำน้ำลาย

ด้วยว่าคิด อกุศล สันเหวหลาย
รักทศกัณฐ์ มันมีความ ยัยอัปบริย

พระรามตั้ง...ประหาร...บันชี
แต่พระลักษมณ์ ไม่ทำ ตามใจนี้

นางสีดา ให้อดตาย กลายเป็นผี
ปล่อยให้หนี รอลงอา จะทอนคืน

ไม่ถึงครา...ช้ายัง...ยังยืนยง กุศลสั่ง ธรรมโล่งใจ คลายหมื่น
 อาตย์ถา...อยู่ในป่า...อายุยืน หักหัดขึ้น ฟันใจ ให้ละวาง

กำเนิดบุตร...คู่รัก...คู่รักมัน ฟ้าปากมัน...เลี้ยงดู...อยู่มีทาง
 ขีพดำเนิน เจริญด้วย ไร่ระคาย เก่งเกรียง ไกร สมนใจนาง ตั้งฤดี

มาอันหนึ่ง ดูกแดดพอ ต่อคู่กัน ยัง ไม่ทัน แพ้ชนะ พระทรงศรี
 เกิดสองอัย...ได้ถาม...ได้ความนี้ เป็นบุตรที่ กำเนิด เกิดจากตน

ฝ่ายพระราม...ตามใจ...ขอคืนดี ใต้เท้ากร บาดานนี้ สักองหน
 เจ็ดขยาด พระราม ข้างเห็ดอ่อน ด้วยมีกมล อนุเคราะห์ เขียวเกินใคร

พระอิศวร ออกโรง ทรงจัดการ ช่วยประสพ สัก ราม ไชรี
 การถือโทษ โกรธจึง จึงหมดไป ทั้งสองได้ ครองคู่ อยู่ยืนยาว

ผู้ประพันธ์ : ไกวัล วัฒนไกร

นางสีดา (๑)

นางสีดาผู้หนีวิไลวัลย์
 อดยเจ็ดชั้นนงรามงามเจ็ดใจ
 อดยเจ็ดโฉมพราดพริ้งกว่าหญิงใด
 เจ็ดใจใสพรายเพร็ดเจ็ดฉายงาม
 อดยยิ่งกว่านางฟ้าในสวรรค์
 ตัณเอนั้นอดยเก่งกว่าเกรงขาม
 ประวิตินางเกิดมาน่าติดตาม
 ชะตากรรมเป็นอย่างไร ไปดูกัน

ถือกำเนิดเกิดมาน่าสนใจ	ก่อนเกิดใหม่เป็นสีดาเวदानั้น
ต่อนางคือพระลักษมีวิไลวัลย์	กาลครานั้นเป็นขนิษฐาพระนารายณ์
นางลงมาอวดการภาคครั้งนี้	พระอิศวรมีพระประสงค์จำนงหมาย
ให้เกิดเป็นบุตรทศกัณฐ์อันเกรียงไกร	เป็นคู่ใจของพระรามตามบัญชา

นางสีดา (๒)

ประวิตินางสีดามารศรี	เป็นบุตรของทศพัทธ์ยักษา
ตอนประสูติจากท้องของมารดา	พิเภกอาทมนายว่าเป็นภาลฤณี
จะก่อเหตุอาเพศภัยให้บิดา	ยักษวงศ์ษาจะต้องตายวายปบมี
ทั้งบ้านเมืองจะวิบัติสุดบัดนี้	ทศกัณฐ์สิงหาวิธมีบัญชา

ว่าให้นำทารกน้อยไปปล่อยทิ้ง	เอาเด็กหญิงใส่ผอบกลบปิดฝา
แล้วนำไปปล่อยน้ำลำธารา	ไม่สนว่าจะปล่อยไปถึงไหนกัน
ผอบที่ปล่อยไปไม่จมลุ่ม	ถึงอาศรมพระฤาษีที่แห่งนั้น
พบทารกหน้าตาน่ารักครั้น	จึงรับขวัญเป็นลูกไว้ได้ธรรณี
ได้จุดดินฝังกลบผอบน้อย	จำต้องปล่อยเลี้ยงไว้ได้แต่นี้
ขอฝากไว้กับพระแม่ธรณี	เวลาดิถีชันษาพอจะชดชื่น

นางสีดา (๓)

พระฤาษีบำเพ็ญพรต ๑๖ ปี	นานเต็มทีเบื่อกมาก ไม่อยากสิ้น
มีธิดาคิดถึงนักจักนิเวศคืน	จะขึ้นเมื่อนเป็นภษัตริย์ยกกลับไป
จึงได้ลาอาศรมเพศพรหมจรรย์	ให้ทหารชุดผอบที่กลบไว้
พบหญิงสาวสวยเลิศงามเจิดฉาย	จึงรับให้เป็นพระธิดาพาอยู่ด้วย
พระชนกประทานนามเรียกขานว่า	นาง"สีดา" คือ"รอยใส"ไม่สิ้นหวัง
ชะตากรรมนางนี้ไซ้คิดจึง	ถูกทิ้งขว้างแต่ไม่อาจกลับได้ดี
อยู่ต่อมาพระธิดาเจริญวัย	สมควรให้นางสีดามารศรี
มีคู่ครองเคียงข้างนางเสวยทิ	จึงให้มีการประชันห้วงเสียดกาย
ผู้สามารถยกธนูโมลีที่แสนหนัก	ผู้นั้นจักได้ตีมิใช่คให้
อภิเษกนางสีดามาเคียงกาย	จึงสั่งให้เชิญภษัตริมาประลอง
เมื่อพระรามพระลักษมณ์ทรงรับรู้	ได้ไปร่วมยกธนูสู้เหล่าพระองค์
พระรามพบนางสีดาตามอง	พลันทั้งสองต้องใจกันในที่นี้
พระรามได้ยกธนูสู้ตัวเรือ	ได้อภิเษกนางสีดามารศรี
อย่างถูกต้องงดงามตามประเพณี	เป็นพระมเหสีไปอยู่ที่อโยธยา

นางสีดา (๔)

นางสีดาถูกเลี้ยงดูจากผู้ใหญ่ ให้รักดีต่อพระสวามีรำงสา	อบรมให้เป็นคนดีมีคุณค่า ให้จงรัก ไปจนกว่าชีวิตรวาย
นางติดตามพระรามไปในทุกที่ ตอนไปบวช ๑๔ ปีภาชีไพร	ปรนนิบัติพัดวีมิห่างหาย ก็ติดตามพระองค์ไปใจรักดี
อยู่ในป่าใหญ่กว้างนางโศคร่ำ กักขังในกรุงลงกายักษามุรี	ถูกอุบายทศกัณฐ์มาลักพาหนี ไม่เอายกมิชีวิตคิดผูกคอตาย
แต่ทราบจากหนุมานการตามติด ด้วยใจรักดีนางจึงตัดสินใจ	ทพพระรามมาประชิดนางคิดได้ อยู่ต่อไปที่นั่นขอพระราม
ถูกขังอยู่ในวังตั้งยาวนาน ถูกเกลียดชังล้อมทำสิ่งที่ไม่ดีงาม	ถูกทศกัณฐ์ข่มขู่ให้หย่าศรียาม จะลดนลามาจนสีดาว่ากลับใจ
นางรักดีที่เฝ้าด้วยรักพระราม นางร้องไห้จนโกรธแค้นแสนทุกข์ใจ	หาเกรงขามทศกัณฐ์ทนนั้นไม่ ไม่ยอมให้แตะต้อง ให้หมองมัว

นางสีดา (๕)

อยู่ลงกาต่อไปไม่ราบรื่น ทำกลลวงหลอกลวงนางขังนางลัก	ถูกผู้อื่นคิดแกล้งแฉ่งแฉดดีชั่ว แปลงกายตัวเป็นนางอย่างน่าอาย
เบญจกายเป็นสีดาแปลงมาพบ หวังจะให้พระรามเห็นทราบดี	ตายเป็นศพลอยทวนน้ำงามฝังใจ โศกเสียใจใฝ่คนึงถึงนางสีดา
อีกหนึ่งครั้งนั้นหรือคืออุชชาธาร นางถูกหลอกลวงให้แปลงร่างเป็นนางสีดา	นายทหารของทศกัณฐ์ทำนัยักษะ นำไปฆ่าในสวนามรบนพชิตี

ทั้งต้องครึ่งหัวพระรามอร่ามลักษณะ ที่ทรงรักนางสีดามารศรี
ทรงเศร้า ไคลยเสียใจ ไม่ยินดี เลิกราด้วยกัณฑ์อุโยธยา
แต่ทั้งปวงต้องสิ้นหวังพังพินาศ เพราะหนุมานชาญฉลาดกาจเกรงกลัว
อีกพิเภกต้องถูกรู้โรรา ว่าสีดานางที่เห็นเป็นดั่งแปลง
เบญกายจึงสุดท้ายได้รับกรรม ศพถูกนำเผาไฟให้เห็นแจ้ง
นางถูกไฟเผาสุ่มบุมเมธแรง จึงต้องแปลงร่างแล้วแฉกเขี้ยวฟัน

นางสีดา (๖)

แต่เคราะห์กรรมนางสีดาหาหมดสิ้น ได้กลับคืนอยู่กับพระรามอร่ามหน้า
เป็นมเหสีกษัตริย์กรุงอุโยธยา แต่กลับมากลางบ่วงสร้างนิยาย
นางอดูลคิดร้ายได้ซ่อนแว่น สัมผัสเป็นนางกำนัลหมั้นรับใช้
เพื่อจะได้แก้แค้นแทนคุณนาย ออกอุบายหลอกลวงอย่างแยบยล
นางสีดาทำตามนางขอเรื่อง เขียนภาพของทศกัณฐ์ปล้นเห็นผล
นางแปลงกายเข้าไปสิงในเงื่อนจัน ใส่โศกมนต์ภาพจะได้ไม่หายไป
พระรามเห็นเข้าใจผิดคิดไปว่า นางสีดาพระมเหสีมีใจให้
ทศกัณฐ์ศัตรูคู่อันตราาย รับไม่ได้ต้องลงโทษโกรธสีดา
ตั้งพระลักษมณ์น้องผู้อยู่เคียงข้าง ลงนำนางออกไกลพาไปฆ่า
แต่พระลักษมณ์ไม่ยังทำตามบัญชา ด้วยเทิดทูนตั้งมารดาจึงปล่อยไป
นางสีดาคนดีมีใจงาม กลัวพระรามจะโกรธโทษหนักร้าย
เร่งพระลักษมณ์พานางให้อาวย จะได้ตายหมดปัญหาข้าทำไม
แต่สุดท้ายนางสีดามารศรี ยอมหลบหนีเข้าป่าไปอาศัย
กับฤาษีอัมฤตในป่าไพร ด้วยหวังใจลูกในท้องต้องล้ำคัม

นางสีดา (๑)

อยู่ไม่นานนางสีดา ได้ประสูติ พระมงกุฎบุตรพระรามยามสุขสันต์
มีพระพมเพิ่มมาเล่นเป็นเพื่อนกัน คือกุมารที่เกษิเณรมิตชีวิตมา

อยู่ต่อมาเมื่อพระรามอร่ามหนัก พบอุกรักพระมงกุฎสุดทรรษา
จึงรับสองกุมารกลับเฝ้าโยธยา นางสีดาอยู่ต่อไปไม่เคียด

แม้พระรามจะงอนงี้ก็ไม่รับ ไม่อกรลับหมดเยื่อใยไม่อกรากฝัน
ธ จึงอกรอุบายตายไม่พิน นางจำพินกลับไปพบศพภูณไนย์

แต่พอรู้ว่าถูกลอกก็ชอกช้ำ ไกรธพระรามมากจนทนไม่ไหว
ทั้งพิโรธนโศกเศร้าเค้าน้ำเสียวใจ จึงหนีไกลสุดภูอยู่ใต้บาดาล

เรื่องร้อนถึงพระอิศวรลั่นบัญชา ต้องลงมาช่วยเหลือเพื่อประสพาน
ทรง ไกลเกลี้ยให้ทั้งสองยอมจัดงาน พิธีการอภิเษกเล็กสมบัติ

นางสีดา (๒)

นางสีดาพระลักษมีวิลาวัณย์ ชีวิตนั้นดองชะตาน้ำเศร้าหมอง
มีทั้งบุญและกรรมนำครรรลอง ให้นางต้องมั่งทั้งสุขทุกข์ระทม

เป็นคนดีมีคุณธรรมอันเด่นชัด รักชี้อสัตย์ต่อพระรามอร่ามสม
มีรักเดียวรักแท้แม่ต้องตรม ต่างชื่นชมในแบบอย่างนางสีดา

เป็นหญิงงามกว่านางใดในสวรรค์ ทศกัณฐ์หลงละเมอเพื่อเรียกหา
ให้อูบารยร้ายนัก ไปลักพา เป็นที่มาศึกสงครามในรามเกียรติ์

ผู้ประพันธ์ : อรุณ สุวรรณภาพพร

กำเนิดนางสีดา (๑)

นางสีดาคือพระนางลักษมี	พระเทวีคันทามทราวมลมาร
อดทนตามเสด็จองค์อมร	แต่จากจรพลัดพรากจากกันนาน
มีเรื่องราวก่อนกำเนิดนางสีดา	พระมารดาคือมณโฑเกษมศานต์
พระลักษมีจากจากสวรรค์นคราญ	อดทนตามองค์พระนารายณ์
เริ่มเดิมทีองค์ทำอุทธรณ์	ไม่มีราชโอรสสืบเชื้อสาย
พระฤาษีทำพิธีอุปสมบท	กวนข้าวถวายตามโบราณประเพณี
เป็นข้าอุทพิทยหอมหวนสนมมรส	กลืนกระเจายปรากฏทั่วกรุงศรี
นางมณโฑอยากกินข้าอุทพิ	ทศกัณฐ์ก็สั่งตั้งงาน
มอบให้นางกาณดาสุรยักษิ	แปลงเป็นภรรยาตีพาลังหาร
ไปขโมยข้าอุทพิทยที่ต่องการ	ยามบินผ่านโฉบได้เพียงครึ่งอัน
นางกลับมานางมณโฑได้เสวย	นางทราวมเหยงกำเนิดบุตรนางสุวรรณ
รู้เองพลาดราพณ์ตามครั่งตั้งจำนรรค์	พิเภกนั้นทนายหักประจักษ์ความ
นางเกิดมาทำลายเผ่าพงศ์ยักษิ	ทศกัณฐ์ได้ตระหนกจึงเกรงขาม
ให้นางนางใส่ผอบฉบับชัวยาม	ล่องลอยตามสายน้ำไหลรีไป

จบจนผ่านทำวณฤจักรวรรดิ
พบเห็นนางในผอบจึงเก็บไป

เอกราชระราชสมบัติอยู่ป่าใหญ่
รับเลี้ยงไว้เปรียบเช่นเป็นธิดา

ส่งฝากนางไว้กับแม่ธรรณิ
จบจนเกิดเป็นบำเพ็ญภาวนา

สิบหกปีเห็นนางให้ดูชา
จึงลากลับมิลิธิดาศรีนคร

ไถผอบพระธิดามาจากดิน
มีความหมายว่ารอยไถโฉมบังอร

ได้ยลยินเรียกธิดานางอัปสร
ข้างงดงามอ่อนหวานกัลยา

พิณดีกายนวลจันทร์อันสูงส่ง
ทรงมงกุฎกษัตริย์งามตา

นวลละอองคิ่งดงามเกินสรรหา
พระบิดาจึงประกาศหาคู่ครอง

หากผู้ใดยกธนูไม่ตี
อภิเษกสมรสจักหม้ายปอง

จะยกนางโฉมศรีเป็นคู่ครอง
ตามครรุธองวาทนาพาผูกพัน

องค์พระรามพบนวลนางธิดา
ยกคันศรขึ้นได้ตั้งใจพลัน

แอบหลอกรักกัลยาจากลัทธิ
บุญร่วมกันครองคู่พระบารมี

นางธิดา (๒)

เมื่อพระรามได้นางทราชมงคล
เป็นขนิษฐาสุขสมฤดี

คือธิดาใจอ่อนนวลมารศรี
พานรักกลับเมื่อองไพบย

อยู่ในวังเพลินใจในความสุข
จนเวลาผ่านพ้นนิมิตมา

นิราศทุกขี้นรมย์เสนาหา
เกิดปัญหารุมเร้าเศร้าในทรง

มารดาเลี้ยงคือนาง ไกยเกษี
เพ็ดทูลทำวทศรธเริงทั้งปวง

หาวิธีขับพระรามจากเมืองหลวง
สร้างกลลวงให้ลูกตนครองแผ่นดิน

ฝ่ายพระรามถูกขับไล่ให้อากบ้าน
ด้วยเคราะห์กรรมเล่าพงศ์องค์กษัตริย์

ภิกษุจารยออกไปได้ดีคือ
แสนลำบากหมดสิ้นทั้งใจกาย

หนออันองค์นางสีดาคราครั้งนี้
พร้อมพระลักษมณ์รักดีพระพี่ชาย

ขอติดตามเสวามีไม่ห่างหาย
ไม่ได้ยอขายเป็นคู่ชุกทุกชีวี

ด้วยเคราะห์กรรมหม่นหมองแต่ปางก่อน
ทศกัณฐ์หลงรักนางเทวี

ให้เด็กร่อนก่อกวนกับยักษ์
ลักพาตัว ไปที่เมืองลงกา

ฝ่ายพระรามตามนางมเหสี
เป็นเรือ่งราดมากมายสุดพรรณนา

ทำสงครามหลายปีกับยักษ์
จนเวลาด่านไปสิบสี่ปี

ทำสงครามสุดท้ายได้ชัยชนะ
ได้กลับครองอโยธยาราชาธานี

ผลจากการเสียสละสมศักดิ์ศรี
สองชีวีมีสุขทุกทีวา

ผู้ประพันธ์ : อัญชลี ณ เติ่งใหม่

